

III. FUNKCJE – WŁASNOŚCI

Funkcja to takie przyporządkowanie, że **każdemu argumentowi (x)** odpowiada **tylko jedna wartość (y)**.

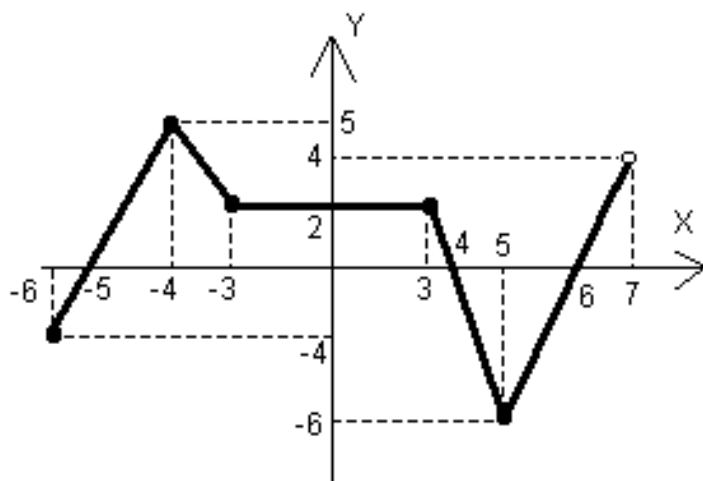
Dziedzina funkcji to zbiór **argumentów (x)** funkcji.

Miejsca zerowe to taki **argument (x)**, dla którego funkcja przyjmuje **wartość 0 (y=0)**

Oś odciętych – oś **X**, oś **rzędnych** – oś **Y**.

1. Na podstawie wykresu funkcji odczytaj:

- Dziedzinę funkcji. [zbiór x]
- Zbiór wartości funkcji. [zbiór y]
- Miejsca zerowe. [miejsce przecięcia z osią X]
- Podaj przedział dla którego funkcja przyjmuje wartości dodatnie i przedział dla którego przyjmuje wartości ujemne.
[x , dla którego wykres funkcji jest „nad” albo „pod osią X ”]
- Podaj maksymalne przedziały monotoniczności funkcji
[x , dla którego wykres funkcji rośnie, maleje, jest stały]
- Jakiej wartości odpowiada argument -3
[jaki y dla $x = -3$]
- Jakiemu argumentowi odpowiada największa i najmniejsza wartość funkcji
[jaki x dla y_{min} i y_{max}]

2. Na podstawie wzoru funkcji określ jej dziedzinę.

a) $y = 2x + 4$

e) $y = \frac{x+3}{x^2+9}$

b) $y = \frac{x+3}{x-1}$

f) $y = \frac{x+3}{x^3+8}$

c) $y = \frac{x}{(x+2)(x-3)}$

g) $y = \sqrt{3x-6}$

d) $y = \frac{x+1}{x^2-4}$

h) $y = \frac{3x}{\sqrt{x-9}}$

3. Wyznacz miejsca zerowe funkcji (o ile istnieją):

a) $y = 2x + 4$

b) $y = x^2 - 4$

c) $y = \frac{2x-8}{x+3}$

d) $y = \frac{(x-1)(x+3)}{x^2-9}$

4. Dana jest funkcja określona wzorem: $f(x) = -3x + 2$. Dla danej funkcji:

a) wyznacz miejsce zerowe i podaj współrzędne punktu przecięcia wykresu funkcji z osią X

b) oblicz $f(0)$ i podaj współrzędne punktu przecięcia wykresu funkcji z osią Y

c) sprawdź rachunkowo, czy punkt $A = (2, -4)$ należy do wykresu funkcji.

5. Funkcja f określona jest wzorem: $f(x) = x^2 - x + a$. Wyznacz parametr a , jeżeli punkt $A = (1, -2)$ należy do wykresu funkcji, a następnie:
- Sprawdź która z liczb $\{-1, 2\}$ jest miejscem zerowym funkcji.
  - Wyznacz te argumenty, dla których funkcja f i funkcja $g(x) = x^2 - 4$ przyjmują tę samą wartość.

6. Funkcja f określona jest następująco: $f(x) = \begin{cases} x^2 - 1 & \text{dla } x \leq 1 \\ -x + 3 & \text{dla } x > 1 \end{cases}$

- Oblicz wartość funkcji f dla argumentu 4.
- Znajdź miejsce zerowe funkcji f (o ile istnieje).
- Wyznacz te argumenty, dla których funkcja f przyjmuje wartość 3.
- Znajdź punkt przecięcia funkcji f z osią OY .
- Sprawdź czy punkt o współrzędnych $A = (2, 1)$ należy do wykresu funkcji.

7. Uzupełnij tabelkę dotyczącą przesuwania (translacji) wykresu funkcji $f(x)$ wg wzoru:

zmiana:	$\leftarrow 1$	$\rightarrow 1$	$\uparrow 1$	$\downarrow 1$
zapis zmiany:	$f(x+1)$	$f(x-1)$	$f(x)+1$	$f(x)-1$

	zmiana:	zapis zmiany:
a)	$\leftarrow 2$	
b)	$\uparrow 7$	
c)	$\rightarrow 8$	
d)	$\downarrow 3$	
e)	$\rightarrow 6 \quad \downarrow 1$	

	zapis zmiany:	zmiana:
f)	$f(x-4)$	
g)	$f(x)-5$	
h)	$f(x+9)$	
i)	$f(x)+6$	
j)	$f(x-3)-2$	

8. Podaj wzór funkcji powstałej w wyniku przesunięcia wykresu funkcji $f(x)$.

	$f(x)$	$\leftarrow 1$ $f(x+1)$	$\rightarrow 1$ $f(x-1)$	$\uparrow 1$ $f(x)+1$	$\downarrow 1$ $f(x)-1$
a)	$2x$				
b)	$3x^2$				

9. Dziedziną funkcji f jest zbiór $D_f = (-2, +\infty)$, zaś zbiór wartości to $ZW_f = \langle -8, 7 \rangle$. Podaj dziedzinę i zbiór wartości funkcji g określonej wzorem:

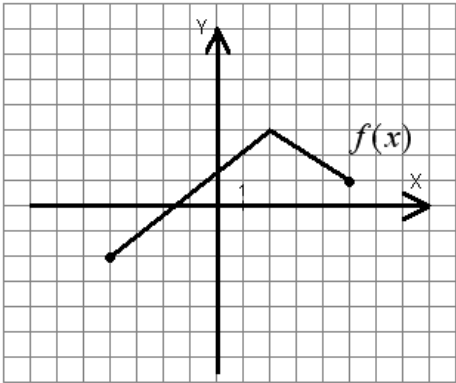
- a) $g(x) = f(x+2)$ b) $g(x) = f(x)+3$ c) $g(x) = f(x-4)$ d) $g(x) = f(x)-5$

10. Miejscami zerowymi funkcji f są: $x_1 = -2$ oraz $x_2 = 3$. Podaj miejsca zerowe funkcji g określonej wzorem:

a) $g(x) = f(x + 2)$

b) $g(x) = f(x - 3)$

11. Do wykresu funkcji $f(x)$ dorysuj wykres funkcji $g(x)$ wiedząc, że:

<p>a)</p>	$g(x) = f(x + 2)$	
<p>b)</p>	$g(x) = f(x) - 3$	